

[Nyrup Rasmussen]

eventuelle forslag til det lovforslag, vi nu har taget fat på.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Jeg kan bekræfte, at det samtidig med fremsættelsen er sendt til høring i såvel børsudvalget som de instanser, der i øvrigt plejer at have disse lovforslag til høring, og at bemærkningerne naturligvis tilgår udvalget.

Det er også lidt omvendt af, hvad det plejer at være i det ministerium, jeg administrerer, idet vi normalt tilstræber, at høringsproceduren er overstået inden fremsættelsen af lovforslaget; alt er lidt usædvanligt, men jeg håber, at vi kan nå frem til en vedtagelse inden sommerferien.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 86:

Forslag til lov om Klagenævnet for Udbud (udbud af bygge- og anlægsarbejder og indkøb i De Europæiske Fællesskaber).

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 23/1 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Andersen (S):

Lovforslagets fremsættelse sker som bekendt med baggrund i vedtagelsen i EF af det såkaldte kontroldirektiv, der pålægger medlemmerne at gennemføre visse klageforanstaltninger vedrørende offentlige udbud og indkøb. Det er således for at sikre de direktiver, der er eller er

ved at blive gennemført, for at sikre fri konkurrence og hindre diskrimination mellem virksomheder fra forskellige EF-lande i forbindelse med offentlige indkøb og udbud. Klageinstansen skal derfor også kunne virke hurtigt, når der indgives klager. Det er på den baggrund positivt, at klageinstansen har status som et administrativt organ, fordi der herved bliver mulighed for at sikre en hurtig og effektiv behandling af klagerne.

Det må som beskrevet i forslaget være domstolene, der skal tage sig af krav om en eventuel erstatning, og dette kan ikke behandles af Nævnet, ligesom Nævnets afgørelser ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed, men skal indbringes for domstolene senest 8 uger efter en afgørelse. Disse punkter følger nøje forskrifterne for direktivet og er en fornuftig måde at udmønte det på.

Vedrørende § 3, stk. 2, der omhandler vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation, skal jeg henlede ministerens opmærksomhed på, at det har været kutyme, at de pågældende love først skal vedtages, før de indflettes i anden lovgivning. Jeg skal derfor afvise, at disse områder tages med i loven.

Ud over de fastlagte procedurer i direktivet for medlemsstaterne åbnes der mulighed for udfyldning af rammerne, så der bliver lavet en lov, som er til at administrere efter. Forslaget rejser dog en del spørgsmål, som jeg ønsker viderebehandlet i udvalget. Her tænker jeg bl.a. på spørgsmålet omkring gebyrer, om der i det hele taget skal være gebyrer, og udpegningen af Nævnet, hvor forslaget bygger på, at det er ministeren alene, der udpeger.

I disse sager er det vigtigt at få en afgrænsning af, på hvilken måde det foregår, om der skal være en fordelingsnøgle eller en anden måde, det skal gøres på. Hvem må være klageberettiget? Her mener jeg ikke, at forslagens indhold er fyldestgørende nok. Der mangler også en nærmere afklaring af, hvilke regler Nævnet skal arbejde under. Ligeledes er det heller ikke fyldestgørende nok, hvem der må rejse klager. Jeg skal i den forbindelse henlede ministerens opmærksomhed på, at man generelt kan se bort fra tilbud, hvis udbyder ikke overholder hjemlandets lovgivning, f.eks. vedrørende miljø eller arbejdsmiljø eller lovbestemt mindsteløn, som det er foreskrevet i art. 22 a og i ILO 94. Der rejser sig, således som beskrevet, en masse

[Poul Andersen]

spørgsmål, som det vil være fornuftigt at få en nærmere diskussion om under udvalgsarbejdet.

Med disse bemærkninger vil vi fra Socialdemokratiets side gå positivt ind i udvalgsarbejdet om dette lovforslag.

Kai Dige Bach (KF):

Lovforslaget om Klagenævnet for Udbud skal være med til at sikre, at det indre marked virkelig åbnes, når det drejer sig om offentlige indkøb. Det betyder, at danske virksomheder fremover vil møde øget konkurrence, og at ordrer fra danske offentlige myndigheder kan komme til at gå til udlandet. Omvendt betyder det også, at danske virksomheder får øgede muligheder som leverandører til den offentlige sektor i udlandet. Der er her tale om et område, hvor den nationale leverandør traditionelt har haft fortrinsret, om ikke eneret. Køb dansk-klausuler og lignende er ikke moderne mere.

Derfor skal danske virksomheder lære nøje at følge, hvad der udbydes overalt i EF, men det gælder også om, at erhvervslivet årvågent og gerne sammen med udenrigstjenesterne holder øjne og ører åbne for, hvad der ikke udbydes. Protektionisme under alle former er meget svær at få has på, og vanens magt er stor, og den er svær at bryde. Derfor skal Klagenævnet være et værn mod, at nationalstaten hytter sine.

Det er økonomisk set et meget stort område, vi taler om. Årligt køber den offentlige EF-sektor for mellem 2 og 3 mia. kr. Det vil betyde meget for den danske beskæftigelse og økonomi, hvis man formår at udnytte dette store nye hjemmemarked. Derfor er det også et godt initiativ, når Handelskammeret allerede i denne måned arrangerer seminarer om EF-regler om udbud og offentlige indkøb, netop på baggrund af det stærkt voksende marked og opstramningen af kontrolreglerne for omgåelse af udbudspligten.

Ydermere forstærker Handelskammeret sin information til medlemmerne om de offentlige udbud fra alle 12 EF-lande. Det er et godt eksempel til efterfølgelse. Alt i alt kan man vist sammenfatte resultatet af dette forslag ved frit efter Dalgas at sige: Hvad indad tabes, skal udad vindes.

Det Konservative Folkeparti går ind for forslaget.

Charlotte Antonsen (V):

Det er klart en fordel at liberalisere også det offentlige udbud. Det gælder både offentlige indkøb og bygge- og anlægskontrakter, som allerede er omfattet af EF's krav om fri konkurrence, ligesom det gælder vand og energi, transport og telekommunikation, som forventes liberaliseret i EF inden udgangen af 1991 og herefter også i Danmark. Det er et sundt markedsøkonomisk princip, at også offentlige myndigheder, når de køber ydelser, får mulighed for at vælge de bedste og de billigste udbydere. Fri konkurrence giver lavere priser for de offentlige indkøbere, og dermed bliver offentlige ydelser generelt billigere for forbrugerne og for skatteyderne. Den effekt er der blevet regnet på i EF, og beregningerne tyder på en prisreduktion på gennemsnitligt 1,4 pct., når det offentlige udbud liberaliseres.

Det er klart, at konkurrencen skærpes, når der nu åbnes for, at også andre EF-landes virksomheder kan komme ind på markedet og byde på danske offentlige opgaver, men på den anden side er der ingen tvivl om, at danske virksomheder kan klare denne skærpede konkurrence. Faktisk har vi jo her i landet en lang og god tradition for fri konkurrence, modsat visse sydligere beliggende europæiske lande, der nok i højere grad har støttet sine egne virksomheder.

Det er i denne sammenhæng mest interessant at se på, hvilke nye muligheder danske virksomheder har for at udvide markedsandelen i de øvrige EF-lande. Den nye mulighed er også en konsekvens af liberaliseringen af udbudet. Inden vi gik i gang med at indføre eller gennemføre EF's indre marked, var kun ca. 27 pct. af EF's samlede offentlige udbud underlagt den frie konkurrence. Derfor er det klart, at mere fri konkurrence på dette område giver danske virksomheder store muligheder for at udvide markedsandelene og dermed produktionen og beskæftigelsen.

Lovforslaget, der behandles i dag, skal sikre, at de nye EF-principper overholdes i praksis. Forslaget, som Venstre varmt skal anbefale, betyder oprettelse af en dansk klageinstans. Det nye klagenævn for udbud, som industriministeren skal udpege, er den vigtige instans, der skal sikre, at EF's nye lovgivning om offentligt udbud overholdes. Enhver berørt person skal have adgang til at klage, og Klagenævnet har

[Charlotte Antonsen]

kompetence til at stoppe overtrædelser eller forhindre ulovlige beslutninger.

Tommy Dinesen (SF):

Man må håbe, at de pæne ord, der står i lovforslaget, i fremtiden vil betyde, at de danske virksomheder med baggrund i den øgede konkurrence vil tjene noget mere, og at vi vil få nogle flere arbejdspladser. Jeg er måske ikke så overbevist som de to sidste talere om, at det vil gøre det, men jeg vil da gerne håbe det, fordi vi alle sammen har brug for arbejdspladser i dette land. Det ved alle jo.

Når forslaget nu er fremsat, kan vi da kun hilse det med tilfredshed. Der har for det første været mange sager i EF om dette, og vi kunne også have undgået Storebæltssagen i Bruxelles og ved domstolen. Fra SF's side stillede vi et forslag om en undersøgelse af den såkaldte køb dansk-klausul. Det, som dette forslag nu skulle indebære, er, at der hverken bliver en sådan eller en køb tysk-klausul, eller hvad ved jeg. Jeg tror bare, det er mere kompliceret end som så. Jeg kunne da godt tænke mig i den forbindelse at spørge ministeren om, hvordan man har det i andre lande. Er de andre EF-lande lige så langt fremme med at oprette et sådant kontor, som vi er, eller er det bare igen Danmark, der står som den pæne duksedreng og er foran? Det er ikke, fordi vi har noget imod at være foran, men hvis de andre ikke følger med i det her, hjælper det ikke ret meget.

Vi mener, at det er reelt over for de andre lande, at man opretter et kontor af denne slags, især hvis de gør det samme for at få samme muligheder. Vi må jo så håbe, at det vil hjælpe os, hvor vi nu er placeret på landkortet.

Vi er positive over for forslaget, men jeg vil godt sige, at der bliver adskillige spørgsmål, der skal belyses.

Annette Just (FP):

Her står vi over for et af disse forslag, hvor man siger: Det lyder fantastisk godt, det er en god idé.

Vi skulle aldrig have gjort det, som vi gjorde i Storebæltssagen. Nu får vi altså en lovgivning, som forhindrer en gentagelse af det. Jeg er næsten lidt bekymret, fordi jeg så forfærdelig gerne vil have lov til at give SF ret i det, der blev sagt.

Har dette overhovedet samme effekt i de andre 11 EF-lande? Hvor langt er de kommet med lovgivningen? Er vi bare de eneste, som siger, at nu skal vi nok sikre, at det ikke sker i Danmark?

Vi vidste godt, den var gal, da Storebælt blev udbudt. Vi var i hvert fald en del, der vidste, at det kunne vist ikke være rigtigt.

Men er vi sikre på, at alle 12 EF-lande nu ikke siger, for Danmarks vedkommende: Køb dansk; for Tysklands vedkommende: Køb tysk, osv., men siger: Køb nationalt, køb EF? Er det det, som vi faktisk kommer frem til? Jeg er lige ved at sige, at så er der noget rigtigt i det.

Men der er også noget skrubforkert i, at vi laver en dobbeltadministration. Som det fremgår, vil man nu oprette et Klagenævn for Udbud. Men hvis klageren får ret, skal han starte forfra ved domstolene. Det må da på en eller anden måde kunne koordineres. Det kan da ikke være rigtigt, at vi bare skal have sådan en gang dobbeltadministration og så i øvrigt kunne gemme os ind under den, for slet ikke at tale om – hvis det virkelig er så galt, som vi er en lille smule bange for – at de andre nationer overhovedet ikke er så langt, som vi er på dette område.

Sonja Albrink (CD):

Jeg skal sige, at Centrum-Demokraterne synes, at lovforslaget har et godt sigte. Vi har nogle spørgsmål, som vi ikke mener skal stilles her fra talerstolen, men i udvalget, som vi gerne vil have belyst.

Vi er tilfredse med, at vi får en klageinstans nu, og jeg tror, at mange husker spørgsmålet om licitationer omkring edb-området, som vi diskuterede engang sidste år, hvor vi også havde noget med bygge- og anlægskontrakter.

Jeg skal blot sige, at vi vil medvirke til en positiv udvalgsbehandling og kan stemme for lovforslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre er positivt stemt over for forslaget. Vi synes, at de betragtninger, SF's ordfører, hr. Tommy Dinesen, gjorde gældende, var relevante i denne sammenhæng. Vi kan håbe på, at det så fører til nogle forbedrede tilstande og frem for alt fører til, at vi får nogle flere arbejdspladser. Det må være en hovedmålsætning for os i de kommende år.

[Lone Dybkjær]

Vi har dog også noteret os den socialdemokratiske ordfører, hr. Poul Andersens bemærkninger til lovforslaget, og vi vil arbejde videre også med de spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi står her med et forslag til lov om Klagenævnet for Udbud. Her i landet har vi normalt ikke noget imod fri konkurrence på lige vilkår, og derfor kan vi heller ikke have det store imod dette lovforslag. Det har vi i hvert fald ikke fra Kristeligt Folkepartis side. Vi mener, det er udmærket, at man får oprettet et klagenævn, som kan påse, at reglerne overholdes ved indgåelse af offentlige kontrakter m.v.

Om det så fører til flere arbejdspladser i Danmark, kan vel egentlig henføres til håbets sfære. Det er i hvert fald vigtigt, at tingene går retfærdigt og rigtigt til. Derfor er det nødvendigt, at vi får oprettet et klagenævn, som kan påse, at reglerne overholdes. Vi medvirker gerne til en hurtig gennemførelse af forslaget.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Tak for de mange positive bemærkninger og også for de spørgsmål, der, så vidt jeg har kunnet høre på samtlige ordførere, vil blive stillet i udvalget. Det vil vi medvirke til at besvare.

Et enkelt spørgsmål vil jeg godt tage fat i her: Hvordan ligger det med de andre lande? Jeg kan sige, som det også fremgår af bemærkningerne, at dette direktiv skal være gennemført i samtlige EF-lande inden udgangen af i år. Vi har altså lagt os tæt op ad datoen. Det er helt nøjagtigt den 21. december, men det skal være gennemført i samtlige lande. Er det ikke gennemført i de øvrige lande til samme tid, vil der givet blive rejst sager imod dem for ikke at gennemføre direktivet. Vi skulle altså her have lagt os tæt op ad datoerne i samtlige 12 EF-lande.

Med hensyn til fru Annette Justs spørgsmål om dobbeltarbejde kan jeg sige, at dette forslag gerne skulle forhindre, at der overhovedet bliver anledning til at anlægge skadesager, og så er der ikke tale om dobbeltarbejde, idet jeg giver ret i, at når der er tale om en egentlig skadeserstatning, henvises afgørelsen til domstolene. Meningen med dette hurtigt arbejdende klagenævn er netop, at man kan nå at gribe ind, inden sagerne bliver afgjort på en sådan måde, at der er behov for at lægge en skadesag an. Det skulle gerne være sådan, at vi fik arbejdet og ik-

ke skulle leve af skadeserstatningerne, så i den henseende har vi det samme formål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om kiropraktorer m.v.
Af sundhedsministeren (Ester Larsen).
(Fremsat 30/1 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erling Christensen (S):

Vi er i Socialdemokratiet meget tilfredse med, at sundhedsministeren nu følte presset så stort og vedvarende, at der ikke var nogen vej uden om at fremsætte det foreliggende lovforslag. Det er næsten et år siden, at et flertal fra Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Fremskridtspartiet tilkendegav, at vi hellere så, at ministeren fik vedtaget et lovforslag, end at vi fremlagde et beslutningsforslag om at autorisere kiropraktorer. Ministeren gik til biddet og lovede at fremsætte lovforslaget, men alligevel var ministeren på vej til at lave en smutter ved at trække tiden ud. Jeg synes også, at det er rimeligt, at det er på grundlag af et lovforslag fra regeringen og de dygtige embedsmænd i Sundhedsministeriet, at vi i dag behandler lovforslaget om autorisation af kiropraktorer.

Lovforslaget i sig selv er simpelt og teknisk set uden store vanskeligheder. Autorisationen kommer ikke til at betyde udgifter for statskassen, snarere tværtimod, altså giver indtægter. Autorisationen vil betyde, at samarbejdet mellem de forskellige behandlergrupper inden for sundhedsvæsenet bliver præciseret, og at kun